

Torah from Around the World

*Maak mij, Eeuwige, met uw wegen vertrouwd,
leer mij uw paden te gaan.*

Tehilliem 25: 2

Sjabbat Ki Tisa, Sjabbat Para, 7 maart 2026/ 18 Adar 5786

Siemot/Exodus: 30: 11 – 31:17 Tanach blz. 172.

Haftara: Jechezkeel/Ezechiël **36:16 – 36**; Tanach blz. 1112.

Vertaler: Eddy Robles

Coördinatie: Channa Kistemaker

Commentaar: **Rabbin Jonathan K. Crane** doceert bio-ethiek en joodse filosofie aan het
Centre for Ethics van Emory University.

[Oorspronkelijke Engelse tekst](#)

Use the link to read the original text in English.

Waarom zo stil?

Kinderen, en vooral tieners, wordt vaak verteld dat ze moeten nadenken over wat ze zeggen en hoe ze het zeggen. In plaats van onbezonnen te spreken, is het beter om zorgvuldig en weloverwogen te spreken. Sterker nog, misschien is het beter om meer te luisteren dan te spreken. Dit is een les waar velen van ons baat bij zouden kunnen hebben, en de sidra van deze week kan ons daarbij helpen.

Meer dan tweeduizend jaar geleden leerde de wijze Hillel: "Wees een discipel van Aharon, die vrede liefheeft en vrede nastreeft, die de mensheid liefheeft en hen dicht bij de Tora brengt". (Pirkei Avot 1:12) Het navolgen van Aharon op deze manieren zou zeker bewonderenswaardig zijn, maar we zouden ons vergissen als we zouden denken dat dit alles is wat Aharon ons te bieden heeft. Er was nog iets anders aan hem dat vaak

ondergewaardeerd wordt: Aharon gebruikte zijn stem spaarzaam en strategisch. Hij sprak zacht om anderen te smeken hun daden te heroverwegen, en hij sprak ook krachtig wanneer hij een boodschap moest overbrengen of zijn familie moest beschermen.

Om te begrijpen hoe Aharon zijn stem op deze verschillende manieren gebruikte, kunnen we Rasji's onderscheid gebruiken tussen zeggen (*omer*) en spreken (*diboer*): het eerste heeft betrekking op uitingen van smeekbede (*lasjon tachnoenim*), terwijl het laatste betrekking heeft op harde taal (*lasjon kasja*) of sterke taal (*lasjon 'az*) (Rasji bij Wajikra 12:1 en Bemidbar 10:19). Aharon gebruikte zijn stem op beide manieren.

De eerste keer dat Aharon iets zei, was in het verhaal van deze week over het gouden kalf. Nadat het volk hem had gesmeekt om voor hen een G'D te maken, zei Aharon (*omer*): "Doe je sieraden af... en breng ze naar mij" (Sjemot 32:2). Nadat het gouden kalf was verschenen, zei Aharon (*omer*): "Morgen zal een feest zijn voor de Eeuwige!" (Sjemot 32:5). En toen, als reactie op de woede van Mosje toen hij deze afgoderij zag, zei Aharon (*omer*): "Ik smeeek je je woede te bedwingen..." (Sjemot 32:22).

De volgende keer dat de Tora Aharons woorden optekent na de episode met het gouden kalf, zei hij (*omer*) tegen Mosje nadat G'D Mirjam had getroffen met een ernstige huidaandoening: "Ik smeeek je, reken ons de zonde die wij in onze dwaasheid hebben begaan niet aan..." (Bemidbar 12:11-12).

In al deze gevallen waarin hij (*omer*) iets zei, gebruikte Aharon zijn stem om anderen aan te moedigen hun daden te heroverwegen (in het geval van het gouden kalf), of wat ze niet nalieten (in het geval van Mirjams huidaandoening). En dat is alles wat Aharon zei.

Aharon spreekt ook in de *diboer*-betekenis, maar slechts drie keer: toen hij het volk vertelde over Gods plan om hen te bevrijden; toen hij de instructies van Mosje doorgaf aan de Jisraëlieten om naar de woestijn te trekken om Gods antwoord op hun zorgen over voedselonzekeerheid te aanschouwen; en toen zijn zonen, Elazar en Itamar, een offer verprutsten (Sjemot 4:30, 16:10 en Leviticus 10:19).

De laatste uitwisseling vond plaats vlak nadat Aarons andere twee zonen, Nadav en Avihoe, waren gedood omdat ze een spontaan wierookoffer hadden gebracht.

Wanneer Aaron sprak in de *diboer*-betekenis, bracht hij ofwel de boodschap van iemand anders over, ofwel beschermde hij zijn kinderen. Wanneer Aaron iets zei in de *omer*-betekenis, smeekte hij anderen om hun daden te heroverwegen. Anders was Aaron stil. Hij was een stille leider die zijn stem zelden, maar strategisch gebruikte.

Wat betekent het dat Aharon zo stil was? Waarom moedigen onze vroegste wijzen ons aan om zoals hij te zijn? Misschien is het om ons aan te moedigen stil te zijn, zodat we naar anderen en naar onszelf kunnen luisteren. Misschien moeten we net als Aharon meer observeren en minder veronderstellen. Misschien moeten we, net als Aharon, een voorbeeld zijn van zachtaardige maar vurige belangenbehartiging.

Aharons onopvallendheid nodigt ons uit om ons af te vragen of wij ook stil genoeg zijn om ervoor te zorgen dat onze woorden daadwerkelijk betekenis hebben. Gezien dit alles, zou ik hier misschien even moeten stoppen en een tijdje luisteren...